

Juryrapport Scriptieprijs Verloskunde 2006

Dit is een bijzonder moment.

Vandaag zal voor de eerste keer de Scriptieprijs Verloskunde worden toegekend. De prijs voor de beste afstudeerscripties van de Nederlandse verloskunde opleidingen. Een prijs op initiatief van de KNOV (de organisatie van verloskundigen) en de SSOV (de stichting samenwerkende opleidingen tot verloskundige).

Maar, al is het de eerste keer, deze prijs heeft wel een voorgeschiedenis.

Voorgeschiedenis

Toen de Verloskunde Academie in Maastricht nog 'Vroedvrouwenschool Kerkrade' heette, had deze in het laatste deel van de vorige eeuw als directeur Door Sproncken. Toen mevrouw Sproncken met pensioen ging, wilde ze graag iets achterlaten dat studenten verloskunde zou stimuleren de professionalisering en wetenschappelijke onderbouwing van de fysiologische verloskunde nader vorm te geven. Zij organiseerde een scriptieprijs voor het beste afstudeerwerk van student-verloskundigen van de toen drie verloskunde academies in Nederland. De kosten van de organisatie financierde zij uit eigen middelen, een sponsor realiseerde de prijs. In 2002 stopte de sponsor en zonder uitzicht op een nieuwe sponsor was het over met de Door Spronckenprijs. Dat was jammer en er zijn nadien verschillende pogingen gedaan om de prijs nieuw leven in te blazen. Die pogingen strandden steeds op de continuïteit. Immers, je moet ervan verzekerd zijn dat je over een reeks van jaren kunt beschikken over een bedrag, waarmee je de jaarlijkse kosten die gemoeid zijn met een dergelijke prijs kunt financieren. Zonder garantie op continuïteit is een prijsvraag als deze niet zinvol.

Er lag dan ook een gouden kans in de samenwerking tussen Kennispoort-Verloskunde en het Tijdschrift voor Verloskundigen. Kennispoort Verloskunde als initiatief van de SSOV en Tijdschrift voor Verloskundigen als onafhankelijk medium van de KNOV. Zowel Kennispoort Verloskunde als Tijdschrift voor Verloskundigen richtten

Scriptieprijs Verloskunde 2005-2006

zich gezamenlijk tot hun beide financiers en met een financiële garantie op zak kon aan de nieuwe prijsvraag vorm en inhoud worden gegeven.

Vandaag kan zo de scriptieprijs Verloskunde 2006 worden uitgereikt. Zoals gezegd zal volgend jaar de scriptieprijs 2007 worden uitgereikt, iets waarop de huidige vierdejaars studenten aan de Verloskunde Academies zich alvast kunnen voorbereiden.

Samenstelling jury

Ik zal beginnen met de jury aan u voor te stellen die bestond uit

- Mariet van Diem, verloskundige en epidemioloog
- Rita Iedema, verloskundige, hoofd van de afdeling verloskunde van het Universitair Medisch Centrum te Utrecht .
- Simone Buitendijk, arts-epidemioloog, onderzoeker bij TNO Kwaliteit van Leven
- Marianne Amelink, verloskundige, inspecteur perinatale zorg bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

Mariet van Diem en Rita Iedema waren indertijd ook jurylid voor de Door Spronckenprijs en konden vanuit die kennis en ervaring nuttige verbanden leggen met het verleden.

Werkwijze jury

Elke opleiding selecteerde twee scripties die in het studiejaar 2005-2006 tot stand waren gekomen. Criteria voor de nominatie waren dat de opleiding de scriptie met een 8 of hoger had beoordeeld, en dat het thema van de inzending duidelijk verband hield met een onderwerp uit de eerstelijns verloskunde.

Blijkbaar waren op alle vier de opleidingen twee scripties die aan deze criteria voldeden, want de jury van de Scriptieprijs Verloskunde 2006 kreeg acht afstudeerwerken voorgelegd.

Alle scripties werden geblindeerd aan de jury aangeleverd. Geblindeerd voor de plaats van de opleiding, voor de namen van de auteurs en zelfs voor het aantal auteurs.

Scriptieprijs Verloskunde 2005-2006

De jury constateert dat de organisatie van deze prijs met grote voortvarendheid haar taak heeft moeten vervullen om een uitreiking van de scriptieprijs alsnog in 2006 te kunnen realiseren. Als gevolg daarvan was op een aantal plekken de blinding niet volledig, en soms kon de jury de opleidingsplaats raden door de stad waar het onderzoek was uitgevoerd. De jury heeft zich hierdoor evenwel niet laten beïnvloeden. De jury verklaart dat zij geen bezoek heeft afgelegd op de website van Kennispoort-Verloskunde en zich door de scores daar niet heeft laten beïnvloeden. De jury hoopt dat u daarentegen dat massaal wel hebt gedaan, zodat u bij hebt kunnen dragen aan een gefundeerde publieksprijs die hierna zal worden uitgereikt.

Criteria

Terugkijkend op de resultaten van de oude Door Spronckenprijs is naar de mening van de juryleden 'met het historisch besef', Mariet en Rita, het niveau van de afstudeerwerken, zowel in wetenschappelijke zin als qua rapportage en interpretatie van de literatuur, verder verbeterd. Deze positieve constatering maakt gelijk duidelijk dat de jury geen eenvoudige taak had.

De meeste inzendingen waren naar het oordeel van de jury van goed niveau, al waren er wel duidelijke kwaliteitsverschillen. De jury is zich er bij de beoordeling van bewust geweest dat voor het schrijven van de scriptie slechts 6 studieweken staan, waarvan de laatste week voor het voorbereiden van de presentatie is bedoeld. Gezien de resultaten, vermoedt de jury dat een aantal studenten - naast de vijf overgebleven weken - nog vele extra uren in hun afstuderen zullen hebben gestoken.

Bij de beoordeling van de scripties zijn de basis beoordelingscriteria, zoals die in het verleden zijn omschreven als richtlijnen voor de beoordeling van de Door Sproncken Prijs, gehanteerd. Deze betreffen bijvoorbeeld de eenduidigheid van de vraagstelling, het gebruikte onderzoeksdesign, de complexiteit voor het verwerven en het verwerken van de gegevens en de schrijfstijl. Daarnaast werd een aantal aanvullende criteria gebruikt die de essentie van de individuele scriptie raakten. Hierbij kan men denken aan de originaliteit van het werkstuk, de vertaling van theorie naar praktijk, of het onderzochte een verdedigbare

Scriptieprijs Verloskunde 2005-2006

eigen visie oplevert, en de mate waarin het onderwerp binnen het brede kader van de verloskundige en algemene gezondheidszorg werd geplaatst.

Verloskunde is een breed vakgebied. Dat blijkt wel uit de diversiteit aan onderwerpen van de genomineerde scripties. Interessant is hoe je, als je alle onderwerpen van de scripties op een rij zet, een heel stuk van de eerstelijns verloskunde gecovered ziet:

- samenwerking in de eerstelijns
- het afnemen van de anamnese
- de fysiologische gang van zaken in de zwangerschap, zoals het verloop van de bloeddruk
- beïnvloedende factoren in de zwangerschap, zoals parodontale aandoeningen
- veelvoorkomende problemen in de zwangerschap, zoals verminderd leven
- bedreigingen van de foetus, zoals vasa previa
- lange termijn gevolgen in de vorm van bekkenbodempromblematiek
- de ervaringen en tevredenheid van cliënten

In feite zou je kunnen zeggen dat alleen de baring en de neonaat in dit rijtje ondervertegenwoordigd zijn. Maar mogelijk hebben die in de niet-genomineerde scripties aandacht gekregen.

Nog een algemene opmerking: de jury vond de nog geringe aandacht voor de positie van de cliënt, als onderwerp van onderzoek, opvallend. Dit gold bijna alle ingezonden scripties – terwijl bij een aantal studies de cliëntfactor op relatief eenvoudige wijze had kunnen worden meegenomen, of op zijn minst in de discussie als niet-uitgevoerde optie genoemd had kunnen worden. Ook over de wijze van omgang van de verloskundige met de cliënt wordt - daar waar dit relevant zou kunnen zijn - weinig gezegd. Het is des te meer opvallend in deze tijd, waarin zoveel aandacht is of wordt gevraagd voor de positie van de cliënt of patiënt, vertaald in termen als klant- en/of patiëntgerichte of vraaggestuurde zorg.

Op grond van de primaire en de aanvullende criteria is de jury tot de volgende uitspraak gekomen.

Uitreiking derde prijs

De derde prijs gaat naar de auteurs van de 'E-anamnese in de verloskunde', te weten Aucke Lycklama a Nijeholt en Meike van der Velde van de Verloskunde Academie van Amsterdam.

Hun onderzoeksvragen waren:

- Wat zijn de ervaringen van verloskundigen met een door e-anamnese voorbereide zwangere op het verloop van het eerste consult in de verloskundigenpraktijk?
- Vinden verloskundigen dat het beschikken over een risicoprofiel van de zwangere leidt tot tijdsbesparing bij risicoselectie?
- Vinden de verloskundigen dat het beschikken over een risicoprofiel leidt tot een meer persoonlijk adviesgesprek over de zwangerschap?

Hoe kwamen zij tot hun antwoorden:

- Er is een pilotstudie gedaan bij twee verloskundige praktijken van verschillende omvang en automatiseringsgraad.
- In een periode van twee maanden is aan alle nieuwe (Nederlandssprekende) zwangeren met internettoegang gevraagd om de zwangerwijzer.nl (een vorm van e-anamnese) in te vullen en het risicoprofiel mee te nemen naar de eerste controle.
- Na de pilotstudie is een eenzijdige procesevaluatie gedaan. De ervaringen van verloskundigen zijn met behulp van een kwalitatieve onderzoeksmethode (focusgroep interviews) onderzocht. De data zijn geanalyseerd met contentanalyse.

Naar de mening van de jury wordt deze scriptie gekenmerkt door een uitstekende eenduidige en originele probleemstelling. De bepaald niet eenvoudige onderzoeksmethode van focusgroepgesprekken is goed uitgewerkt.

Het onderwerp is in deze toenemend geautomatiseerde samenleving een hot-topic en in die zin zeer relevant voor de verloskundige praktijk. Het nuttige aan deze scriptie is dat de onderzoekers hebben ontdekt dat een

bepaalde vorm van e-anamnese zoals die nu bestaat, namelijk www.zwangerwijzer.nl, in de praktijk nog niet leidt tot verbetering in de communicatie met de verloskundige. Dit kwam vooral omdat de internet-vragenlijsten die door vrouwen van te voren werden ingevuld, pas tijdens het bezoek op papier ter beschikking kwamen van de zorgverlener.

De auteurs geven niet zo duidelijk aan hoe de resultaten van het onderzoek zijn te gebruiken in de praktijk. De jury is van mening dat het een aardige aanvulling zou zijn geweest te bedenken wat er zou moeten worden veranderd voor een meer succesvolle implementatie van het veelbelovende systeem. Maar misschien is dit het uitgangspunt voor een volgende scriptie!

Uit de scriptie is duidelijk af te leiden dat de auteurs veel hebben geleerd van dit werkstuk. En ook de lezers kunnen er veel van leren. Daarom verdient deze scriptie een prijs.

Amersfoort, 12 december 2006

M.P. Amelink - Verburg,
voorzitter jury